

**Az Európai Unió 2011-es lengyel
elnökségének kulturális prioritásai**

2011. július 1-jétől Lengyelország veszi át az Európai Unió soros elnökségét Magyarországtól. A lengyel elnökség kulturális programja események százait öleli fel, amelyekhez nem csak Lengyelország, de számos európai és európán kívüli főváros is helyszíniül szolgál.

Az elnökség nem pusztán alapos stratégiai tervezést, intenzív politikai és szervezeti tevékenységet kívánó kihívás Lengyelország számára, hanem esély is, hogy formálhasson az Európai Uniót, és valódi befolyást gyakorolhasson a döntésekre. Emellett nincs jobb promóció egy ország számára, mint egy sikeresen lebonyolított elnökség.

Az elnökségi félév fő feladata olyan prioritások létrehozása, amelyek összhangban vannak a lengyel politikai irányvonalakkal és stratégiával, előmozdítják az európai döntéshozás folyamatát és az emberi erőforrás-gazdálkodást, valamint természetesen hirdetik és terjesztik Lengyelország gazdag kultúráját, hozzájárulandó a turizmus fejlődéséhez is.

A lengyel elnökség feladatának tekinti vezetni az Európai Uniót a gyors gazdasági növekedés és az erősebb politikai közösség felé vezető úton. Ennek érdekében a vezetők három alapvető pontot tartanak szem előtt: Európai integráció a növekvő források tekintetében; Biztonságos Európa; valamint a Nyíltságból profitáló Európa.

A lengyel elnökség alatt körülbelül háromszáz találkozót szerveznek politikusokkal, magas rangú személyekkel egész Európából. A legnagyobb találkozók időpontjai és helyszínei az eseménynaptárban láthatóak.

A lengyel elnökség kultúrpolitikája

Az Európai Parlament egy 2006-os ajánlásában a kulturális tudatosságot és kifejezésmódot jelöli meg, mint az élethosszig tartó tanulás nyolc kulcskompetenciájának talán legjelentősebbikét. Az ajánlás adoptációja óta számos, tanácsulésen megalkotott konklúzió kiállt a kulturális kompetenciák fontosságának felismeréséért. A kultúra és oktatás közötti együttműködés ügye eddig is kimagaslóan fontos volt, most külön szakértői csoport dolgozott a kérdésen, elképzeléseiket a *Munkaterv a kultúráért 2011-2014* című tervezetben fogalmazták meg.

A lengyel elnökség átfogó céljainak egyike rávilágítani az intellektuális tőke szerepére a versenyképességben, valamint elkezdni a tárgyalásokat e a tőke minél teljesebb felhasználásáról Európában. Az intellektuális tőke fontosságát - kiváltképp az innovációkban és kutatásokban - már elismerték az Európai Tanács 2011. február 4-i ülésén is.

Az intellektuális tőke 4 összetevőből épül fel, melyek a következők: *humán* tőke (hajlandóság új dolgok felfedezésére, hatékonyság az üzleti környezetben), *strukturális* tőke (oktatási rendszer, információs és kommunikációs technológia, infrastruktúra), *társadalmi* tőke (kommunikációs mechanizmusok, hajlandóság az együttműködésre, társadalomba vetett bizalom), és *kapcsolati* tőke (interkulturális kommunikáció).

Szintén felismerték, hogy szükség van a szociális infrastruktúrába történő befektetésekre, ami magában foglalja a kultúrát is. E befektetések az előfeltételei az intellektuális kultúra fejlődésének. A lengyel elnökség szerint konkrét tevékenységekre van szükség, a figyelmet az oktatás felé kell fordítani, kiváltképpen az informális és non-formális képzésekre.

A fent említett meglátások alapján a lengyel elnökség fontosnak tartja delegációk meghívását, hogy megosszák információikat, elmondják véleményüket és javaslatokat

tegyenek olyan kérdésekben, mint a jövő generációja, a foglalkoztathatóság vagy a nyílt koordináció a kultúrában. A jövőbeli kutatásoknak fel kell deríteniük és érvényesíteniük kell a kulcskompetenciák szerepét az élethosszig tartó tanulásban.

Ennek érdekében ún. OMC (*Open Method of Coordination*) csoportokat hoznak létre, mert az elnökség úgy véli, szükség van a rendelkezésre álló ismeretek hatékonyabb terjesztésére, hiszen a jó gyakorlatok pozitív hatással vannak az interkulturális kompetenciák fejlesztésére. A csoportok javaslatokat dolgoznak ki azzal kapcsolatban, hogy a kulturális kompetenciák hogyan tudnak sikeresen hozzájárulni az Oktatási és Képzési keretprogramhoz, és ezeket az ötleteiket megosztják az oktatási szférával.

Ehhez kapcsolódóan nagy gondot fordítanak arra, hogy lecsökkentsék azoknak a számát, akik fiatalon kilépnek az oktatásból. Ez az EU2020 stratégia egyik fő célja. Az elnökség érdekelt abban, hogy meghallgassa, a tagállamok mit tudnának tenni, milyen lehetőségeket látnak az együttműködésre ebben a kérdésben.

A lengyel elnökség kulturális programja

A lengyelországi rendezvények a Nemzeti Audiovizuális Intézet által valósulnak meg 6 projekten keresztül országszerte. A program központi témája a Művészet a Társadalmi Változásért (Art for Social Change), melynek függvényében kerül megrendezésre a Kultúra Európai Kongresszusa (European Congress of Culture) Varsóban, valamint számos kiállítás, koncert és előadás tekinthető meg. Ezek előtérbe hozzák a nem kormányzati szervezetek fontosságát a kulturális kezdeményezéseket illetően, illetve a Keleti Partnerség jelentőségét.

2011. július 1. és december 31. között események százai kerülnek megrendezésre Lengyelországban, valamint Brüsszelben, Párizsban, Londonban, Berlinben, Madridban, Moszkvában, Kijevben, Minszkben, Pekingben és Tokióban. Ez a legszélesebb körű kezdeményezés, amely arra irányul, hogy megismertesse a lengyel kortárs művészetet a nemzetközi közönséggel. A cél, hogy Lengyelországot, mint egy történelemben és hagyományokban gazdag nemzetet mutassák be.

A nemzetközi programsorozatot az Adam Mickiewicz Intézet koordinálja. A projektek a lengyel kultúra 6 pillérére épülnek, melyek a következők: Czesław Miłosz időtlen költészete, Stanisław Lem futurisztikus fantáziái, Szymanowski zenéje és hatása a ma zenei tehetségeire, és a szabadságra valamint a szolidaritásra való törekvés folyamata. Emelett további eseményeket rendeznek a Promesa projekt keretében, amelyet a Kulturális és Nemzeti Örökség Minisztériuma választott ki kifejezetten az uniós elnökség kultúrprogramjához.

I, CULTURE – Made in the EU, powered by Poland

Az I, CULTURE projektként, illetve a 2011-es lengyel elnökség kulturális programjának szállóigéjeként is szolgál. Ahogy a név is mutatja, a kultúra nem élhet én nélkül, és az én nem élhet kultúra nélkül. A program célja, hogy kulturális dialógust kovácsoljon Lengyelország és Európa között, illetve a kultúrát megalkotó és befogadó egyének között, hiszen Lengyelország európai nemzet, tehát kultúrájuk része az európai kultúrának.

A program a kézművesség és a gyakorlati kézügyesség szerepe iránt érdeklődik a kortárs civilizációnkban. A téma univerzális, közös minden, kulturálisan különböző országban: a résztvevők betekinhetnek a mesterségek funkciójába és szerepébe helyi szempontokból. A vezető *Monika Jakubiak* művész és divattervező, a kivitelezők pedig a 260 önkéntes világszerte.

A program zenére irányuló ága az **I, CULTURE Orchestra**, amely keretében kelet-európai fiatal és tehetséges zenészek kapnak lehetőséget, hogy Nyugat-Európa legkimagaslóbb tanárainak irányítása alatt dolgozhassanak. A résztvevők egytől egyig 25 év alattiak. A projekt célja, hogy a résztvevő országokban állandó változást érjen el a zenekari oktatás szemléletében, és remélhetőleg erős benyomást tegyen Európa zenei térképén a jövő generációi számára. A cél a lehető legmagasabb művészeti szintet elérni a legjobb európai zenekarok viszonylatában.

Az I, CULTURE Orchester partnerprogramja a **Szymanowski koncertsorozat**, melynek keretében ismerkedik meg Európa Karol Szymanowskival, aki a Chopin után minden idők legnépszerűbb zeneszerzője Lengyelországban. Mesterműve, a Roger király című opera fogja Varsóban megnyitni a lengyel elnökséget.

A soron következő elnökség nemcsak a zenét karolja fel, hanem az irodalmat is. Az elnökség tiszteletét rója le a Nobel-díjas író **Czesław Miłosz** előtt 10 hangoskönyv kiadásával, amelyek az alkotó válogatott költeményei hallgathatók meg. A hangoskönyveket 10 eurázsiai országban veszik fel a belga költő, Benno Barnard kezdeményezésére. Ezt kíséri a Promesa program számos eseménnyel, többek között Aga Zaryan énekesnő koncertturnéjával, amelyen a közönség Miłosz művei által ihletett dalokat hallhat.

A lengyel kortárs művészet nem maradhat el a színházat illetően sem. A Stanisław Lem, lengyel író-filozófus által ihletett társulat, a Planet Lem július 1-jén fergeteges előadással mutatkozik be Londonban. A produkciót áthatja Lem egyedülálló, szívzaggató diagnózisa a kortárs világról, valamint a kapcsolatok visszatükröződése a technológiai folyamatok és az emberi faj határainak kerestüzetében.

A futurisztikusság és science fiction mellett visszafelé is irányítják az időben Európa tekintetét a **Guide to the Poles** projekt által. A címben szereplő 'pole' szó pólust jelent, hangzásban hasonló a lengyel 'polak' szóhoz, mellyel önmagukat nevezik meg. Ezt kihasználva is próbálják felhívni a figyelmet a szocializmus szélsőségességére, melyet egy dokumentumfilm-sorozat keretében mutatnak be a közönségnek. A cél, hogy rávilágítsanak arra, hogy azt a korszakot nem csak szegénység, nyomor és elnyomás jellemezte, hanem akkor váltak meghatározóvá az olyan szabadságot jelentő irányzatok, mint például a rockzene vagy a divat.

ESEMÉNYNAPTÁR

Legfontosabb konferenciák

- 2011. szeptember 8-11: European Culture Congress, Wrocław
- 2011 őszi: The Eastern Partnership Summit, Varsó
- 2011. október 5-7: European Tourism Forum, Krakó
- 2011. november 28-30: Eastern Partnership Civil Society Forum, Poznań
- 2011. december: European Development Days, Varsó

Legfontosabb programok Lengyelországban

- 2011. június 27 – július 3. ITSELF Nemzetközi Színművészeti Iskolák Fesztiválja, Varsó
- 2011. június 30. Az elnökség éjszakája, Európai Agora, Krasnogruda

- 2011. július 1. Inauguration (Megnyitó), Varsó
- 2011. július 1-7. Brave Fesztivál, Wrocław
- 2011. július 7-31. Open Culture Spa, Sopot
- 2011. július 29 – szeptember 2. YES! Katowice! Könnyűzenei koncertsorozat, Katowice
- 2011. augusztus 5 – szeptember 30. Utazás Keletre, kiállítás Svédország, Örményország, Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Moldova és Ukrajna részvételével, Bialystok
- 2011. szeptember 20 – október 31. Mindware, Európa legrégebbi dalai, Lublin
- 2011. október 6-12. Krakói Színházi Visszaemlékezések (Krakow Theatrical Reminiscences), Krakó
- 2011. október 3-27. Poznań Barokk – Régi zene, új tánc, Poznań
- 2011. november 26 – december 3. Plus CAMERIMAGE Filmművészeti Fesztivál, Bydgoszcz

Programok világszerte

- I, CULTURE: Berlin, Brüsszel, Kijev, Koppenhága, London, Madrid, Minszk, Moszkva, Párizs, Peking, Tokió és Varsó
- I, CULTURE Orchestra: Varsó, London, Stockholm, Berlin, Madrid, Brüsszel, Minszk
- Karol Szymanowski: Berlin, Madrid, London, Peking
- Guide to the Poles filmsorozat rockzenéről, divatról, szexualitásról, hegymászásról és játékokról
- Czesław Miłosz: London, Párizs, Peking, Madrid, Kijev, Brüsszel, Berlin
- Planet Lem: London, Brüsszel, Párizs, Madrid, Berlin, Kijev, Moszkva, Peking, Minszk